

SMJERNICE ZA RAZVOJ STANDARDA KVALIFIKACIJA
U STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I OSPOSOBLJAVANJU

UVOD

Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) je instrument za ostvarivanje strateških ciljeva kvalitetnog obrazovanja, relevantnog u odnosu na potrebe tržišta rada, pojedinca i društva u cjelini. Okosnica HKO-a je Registar HKO-a u kojem su upisani standardi zanimanja, skupovi kompetencija, standardi kvalifikacija i skupovi ishoda učenja koje su u postupku vrednovanja odobrila povjerenstva za vrednovanje sastavljena od nepristranih stručnjaka.

Ove smjernice namijenjene su onima koji namjeravaju izraditi prijedlog standarda kvalifikacije ili skupa ishoda učenja u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju i podnijeti zahtjev za njegov upis u Registar HKO-a i onima čija je uloga vrednovanje prijedloga standarda kvalifikacija i skupova ishoda učenja.

Smjernice se sastoje od tri dijela. U prvom dijelu dana su osnovna pojašnjenja o tome što je standard kvalifikacije, čemu služi, tko ga izrađuje, a tko vrednuje te zašto je potrebna standardizacija kvalifikacija. Drugi dio sadrži opis koraka u procesu izrade standarda kvalifikacije i pripadajućih skupova ishoda učenja u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju i povezana obrazloženja koja prate strukturu obrasca za podnošenje zahtjeva za upis standarda kvalifikacije u Registar HKO-a. Treći dio sadrži opis koraka u procesu izrade skupova ishoda učenja koji se zasebno predaju i povezana obrazloženja koja prate strukturu obrasca za podnošenje zahtjeva za upis skupa ishoda učenja u Registar HKO-a.

Polazište za izradu ovih smjernica su Zakon o HKO-u (Narodne novine, broj 22/13, 41/16 - OUSRH, 64/18, 47/20 - OUSRH, 20/21), Pravilnik o Registru HKO-a (Narodne novine, broj 96/21) i ostali relevantni dokumenti.

Što je standard kvalifikacije?

Kvalifikacija je naziv za objedinjene skupove ishoda učenja određenih razina, obujma, profila, vrste i kvalitete. Dokazuje se svjedodžbom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba.

Kvalifikacija je iskazana nazivom (npr. modni tehničar) i nije istoznačna sa zanimanjem, koje može imati isti ili različit naziv. Isti naziv za kvalifikaciju i zanimanje čest je u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te ponekad u reguliranim profesijama, odnosno u onim profilima u kojima su kvalifikacije dominantno izrađene prema zahtjevima određene profesije, zanimanja, odnosno regulirane na razini struke/sektora (npr. medicinska sestra opće njege/medicinska sestra - medicinski tehničar).

Zahtjevi za reguliranjem obrazovne kvalifikacije u propisima često se iskazuju kroz zahtjeve prema obrazovnim programima/strukovnim kurikulumima te se opisno navodi kakav obrazovni program/strukovni kurikulum treba završiti osoba da bi obavljala određeno zanimanje (npr. poslove nastavnika predmetne nastave u srednjoj školi može obavljati osoba koja je završila diplomski sveučilišni studij odgovarajuće vrste ili diplomski specijalistički stručni studij odgovarajuće vrste i ima potrebne pedagoške kompetencije¹).

Standard kvalifikacije je sadržaj i struktura određene kvalifikacije, a uključuje sve podatke za određivanje razine, obujma (broj bodova) i profila kvalifikacije (ishodi učenja) te podatke koji su potrebni za osiguravanje i unapređenje kvalitete kvalifikacije (minimalni zajednički ishodi učenja koji trebaju biti sadržani u svakom programu/strukovnom kurikulumu koji se povezuje s tim standardom kvalifikacije).

Osim standarda kvalifikacije, predlagatelj može predložiti i upis skupa ishoda učenja, koji se može vezati uz upisan standard kvalifikacije ili se može upisati samostalno.

Zašto nam trebaju standardi?

Ideja standardiziranosti prisutna je u samoj definiciji kvalifikacije prema Europskom kvalifikacijskom okviru za cjeloživotno učenje, gdje se kvalifikacija definira kao formalan rezultat postupka ocjenjivanja i vrednovanja kojim nadležna tijela potvrđuju da je pojedinac postigao ishode učenja sukladno utvrđenim standardima². Standard kvalifikacije je podloga s kojom se povezuju pojedini obrazovni programi/strukovni kurikulumi. Više je mogućih razloga zašto nam trebaju standardi, a to su primjerice transparentnost, pouzdanost, odnosno osiguravanje kvalitete te fleksibilnost, stvaranje podloge za vrednovanje neformalnog i informalnog učenja i relevantnost.

Transparentnost

Ishodi učenja, zapisani u standardu kvalifikacije koja se stječe završetkom određenog obrazovnog programa/strukovnog kurikuluma, poslodavcu, obrazovnoj ustanovi i samom polazniku obrazovnog programa/strukovnog kurikuluma učinit će jasnijima kompetencije koje se stječu završetkom određenog programa/kurikuluma za stjecanje kvalifikacije. Dodatno, zahvaljujući poveznici s Europskim kvalifikacijskim okvirom za cjeloživotno učenje te korištenju kvalifikacijskih okvira u priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija, posjednici kvalifikacija stečenih u Hrvatskoj moći će jednostavno pružiti kvalitativnu informaciju i dokaz svojih stečenih kompetencija poslodavcima i obrazovnim ustanovama diljem Europe.

Osiguravanje kvalitete

Drugo, standardiziranost u vidu minimalnih zajedničkih ishoda učenja koji su podloga za izradu programa/kurikuluma koji se s tim standardom kvalifikacije povezuju, a koji su dogovoreni između relevantnih dionika u sustavu, podrazumijeva standard kvalifikacije kao nacionalni standard koji postaje podloga za osiguravanje kvalitete i pouzdanost stjecanja kvalifikacije. Osim u vidu samih ishoda učenja, standardiziranost je važna i za uvjete stjecanja određenih skupova ishoda učenja, kao i za uvjete vrednovanja.

Fleksibilnost

Važno je istaknuti da standardizacija kvalifikacija ne podrazumijeva potpunu međusobnu podudarnost programa

---

¹ Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20), članak 105., stavak 7.

² Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2017. o Europskome kvalifikacijskom okviru za cjeloživotno učenje i o stavljanju izvan snage Preporuke Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o uspostavi Europskoga kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje (2017/C 189/03).

kojima se stječe određena kvalifikacija, odnosno koji su povezani s određenim standardom kvalifikacije, već ona omogućava i fleksibilnost na razini programa, dokle god programi zadovoljavaju minimalne uvjete propisane relevantnim standardom. Fleksibilnost koju omogućuje standard kvalifikacije ogleda se i u strukturi standarda kvalifikacije, koji se sastoji od manjih dijelova, skupova ishoda učenja.

Vrednovanje neformalnog i informalnog učenja

Standardiziranost u jasno propisanim uvjetima za stjecanje i vrednovanje ishoda učenja podloga je za vrednovanje neformalnog i informalnog učenja. U standardu kvalifikacije, primjerice, za medicinsku sestru/medicinskog tehničara opće njege, za većinu skupova ishoda učenja bit će propisani kontrolirani uvjeti stjecanja ishoda učenja dok će, s druge strane, za tehničara za razvoj i dizajn web sučelja kod većeg broja skupova ishoda učenja biti prihvatljivo stjecanje kompetencija neformalnim ili informalnim putem. Za one skupove ishoda učenja koje je, prema standardu, moguće stjecati neformalnim i informalnim putem, uvjeti vrednovanja trebaju vrlo jasno i detaljno propisati standarde vrednovanja. Takvi standardizirani skupovi ishoda učenja podloga su za povezivanje programa za vrednovanje neformalnog i informalnog učenja.

Relevantnost

Budući da je standard zanimanja rezultat kvantitativnog i kvalitativnog ispitivanja potreba tržišta rada, standard kvalifikacije, koji je povezan s njime, također postaje relevantan i s obzirom na potrebe tržišta rada. Standard zanimanja sadrži popis svih poslova koje pojedinac obavlja u određenom zanimanju i popis kompetencija potrebnih za njihovo uspješno obavljanje.

Tko izrađuje standarde kvalifikacija?

U suradnji s relevantnim dionicima, prijedlog standarda kvalifikacije izrađuje pravna ili fizička osoba te tijelo državne uprave koji za to imaju opravdani interes. Kako je ideja da standard kvalifikacije postane općeprihvaćeni nacionalni standard koji će, između ostaloga, predstavljati podlogu za izradu i vrednovanje obrazovnih programa kojima se stječe određena kvalifikacija, predlaže se da se izradi prijedloga standarda kvalifikacije od samog početka pristupi timski. Ako se predlaže standard za kvalifikaciju koja se stječe isključivo obrazovanjem odraslih, nadležna će agencija po primitku zahtjeva zatražiti mišljenje drugih zainteresiranih pravnih osoba koje su **potencijalni izvoditelji programa** kojima bi se stjecala predmetna kvalifikacija.

Ovisno u ulozi kvalifikacije, moguće je uključiti i ostale relevantne dionike.

Primjerice, u izradu standarda kvalifikacija moguće je uključiti i **poslodavca** koji je bio uključen u izradu standarda zanimanja kroz koji su iskazane kompetencije potrebne za obavljanje određenog zanimanja.

Ako je kvalifikacija namijenjena i nastavku obrazovanja, u izradu ishoda učenja trebaju biti uključeni **nastavnici**, a ishodi učenja trebaju obuhvatiti stjecanje temeljnih znanja u određenim profilima.

Ako je pritom kvalifikacija namijenjena za pristup nekoj reguliranoj profesiji, pri definiranju traženih kompetencija važno je uključiti relevantne **strukovne udruge i komore**.

Kad je riječ o prijedlozima standarda kvalifikacija koje su preduvjet za obavljanje reguliranih profesija, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih zatražit će i mišljenje tijela državne uprave nadležnog za reguliranje profesije, kako bi se osigurala usklađenost standarda kvalifikacije sa sektorskim propisima kojima se propisuju uvjeti za pristup određenoj reguliranoj profesiji, osim ako je predlagatelj standarda kvalifikacije tijelo državne uprave nadležno za reguliranu profesiju. Pritom se pod pojmom regulirane profesije podrazumijeva značenje propisano zakonom kojim se uređuju regulirane profesije i priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija.

DRUGO POGLAVLJE

Izrada zahtjeva za upis standarda kvalifikacije koja se stječe strukovnim obrazovanjem i osposobljavanjem

Obvezni elementi standarda kvalifikacije propisani su Pravilnikom o Registru HKO-a. Predlagatelj standarda kvalifikacije, odnosno podnositelj zahtjeva za upis standarda kvalifikacije u Registar HKO-a koja se stječe strukovnim obrazovanjem i osposobljavanjem podnosi zahtjev Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih za kvalifikacije, na propisanom obrascu HKO_SK_OS koji popunjava u elektroničkom obliku, putem aplikacije Informacijskog sustava Registra HKO-a pod nazivom Zahtjevi. Obrazac HKO_SK_OS također je sastavni dio Pravilnika o Registru HKO-a.

Zahtjev za upis standarda kvalifikacije sastoji se od triju dijelova. U prvom dijelu (A dio obrasca) upisuju se opći podatci o predlagatelju zahtjeva i zahtjevu. U drugom dijelu (B dio obrasca) opisuje se standard kvalifikacije. Treći dio (C dio obrasca) predstavlja prijedlog skupova ishoda učenja te se pri predlaganju standarda kvalifikacije popunjava za svaki skup ishoda učenja posebno.

A. OPĆI PODATCI

Prvi dio obrasca sadrži odjeljke u koje se upisuju opći podatci o predlagatelju.

Naziv predlagatelja standarda kvalifikacije

Iako u izradi prijedloga standarda kvalifikacije najčešće sudjeluju različiti dionici, u formalnom smislu, predlagatelj zahtjeva za upis standarda kvalifikacija je jedna pravna ili fizička osoba ili tijelo državne uprave. Predlagatelj postaje kontakt u daljnjem konzultativnom postupku i postupku vrednovanja te preuzima odgovornost za prijedlog standarda kvalifikacije koji podnosi. Predlagatelj upisuje ime fizičke osobe ili naziv pravne osobe ili tijela državne uprave koja predlaže standard kvalifikacije. Fizičke osobe koje predlažu standarde su obrtnici, a pravne osobe mogu biti trgovačko društvo, javna ustanova i dr.

Adresa predlagatelja

Upisuje se adresa prebivališta fizičke osobe ili adresa sjedišta pravne osobe koja predlaže standard kvalifikacije i ispunjavaju podrubrike: *Ulica i kućni broj, Poštanski broj i grad, Telefon i E-mail adresa.*

Matični broj

Upisuje se matični broj predlagatelja standarda kvalifikacije.

OIB

Upisuje se osobni identifikacijski broj predlagatelja standarda kvalifikacije.

Opis glavne djelatnosti poslovnog subjekta

Predlagatelj kratko navodi djelatnost kojom se bavi, npr.: obrazovanje.

Ime i prezime odgovorne osobe ovlaštene za zastupanje predlagatelja

Upisuje se ime i prezime odgovorne osobe koja je ovlaštena za zastupanje predlagatelja standarda kvalifikacije.

Kontakt podatci odgovorne osobe ovlaštene za zastupanje predlagatelja

Upisuju se kontakt podatci odgovorne osobe ovlaštene za zastupanje predlagatelja i popunjavaju podrubrike: *Ulica i kućni broj, Poštanski broj i grad, Telefon i E-mail adresa.*

OIB odgovorne osobe ovlaštene za zastupanje predlagatelja

Upisuje se osobni identifikacijski broj odgovorne osobe ovlaštene za zastupanje predlagatelja.

B. OPIS STANDARDA KVALIFIKACIJE

Prijedlog naziva standarda kvalifikacije u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju

Naziv kvalifikacije mora odražavati smisao kvalifikacije te jasno i transparentno sadržavati što je moguće više informacija o svim karakteristikama kvalifikacije.

Naziv cjelovite kvalifikacije može sadržavati i generički dio (npr. tehničar, pomoćni) i specifični dio, pri čemu specifični dio naziva predstavlja disciplinu ili više međusobno povezanih disciplina (interdisciplinarno). Koliko će specifičan biti naziv kvalifikacije, ovisi o tome koliko kvalifikacija razvija specifične kompetencije koje je

nužno učiniti jasnima i iz samog naziva ili je usmjerena više na stjecanje općih, generičkih kompetencija i ima široki spektar različitih zanimanja koja pokriva. O tome za svaki sektor posebno odlučuju sektorski stručnjaci koji izrađuju prijedloge, odnosno povjerenstva koja ih vrednuju.

Kada se standardiziraju kvalifikacije (programi/kurikulumi) koje sadrže i strukovni i općeobrazovni dio, u nazivu kvalifikacije naznačuje se da se radi o standardu strukovnog dijela kvalifikacije budući da se kroz skupove ishoda učenja standardizira samo strukovni dio kvalifikacije.

Važno je znati da ne mogu postojati dva različita standarda istog naziva.

Generički dijelovi i/ili primjeri naziva cjelovitih kvalifikacija u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju vidljivi su u Tablici 1.

Tablica 1. Generički dijelovi naziva cjelovitih kvalifikacija

GENERIČKI DIJELOVI I/ILI PRIMJERI NAZIVA KVALIFIKACIJA		
RAZINA KVALIFIKACIJE		NAZIV KOJI SE STJEČE ZAVRŠETKOM PROGRAMA
2	strukovno i umjetničko osposobljavanje	<i>vizažist/vizažistica</i>
3	srednjoškolsko obrazovanje u trajanju kraćem od tri godine	primjer: <i>rukovatelj/ rukovateljica tračnom pilom u primarnoj obradi drva (standard strukovnog dijela kvalifikacije)</i>
4.1	srednjoškolsko obrazovanje u trajanju od tri ili dužem od tri, a kraćem od četiri godine	primjer: <i>šumar (standard strukovnog dijela kvalifikacije)</i>
4.2	srednjoškolsko obrazovanje u trajanju od četiri ili više godina	primjer: <i>tehničar/tehničarka za jahte i marine (standard strukovnog dijela kvalifikacije)</i>
5	program za majstore	majstorska zvanja
5	strukovno specijalističko usavršavanje	<i>mrežni specijalist/ mrežna specijalistica</i>

Za naziv djelomičnih kvalifikacija ključno je da odražava ideju kvalifikacije i slijedi propise, ako je primjenjivo.

Opravdanost uvođenja i uloga kvalifikacije

Predlagatelj ovdje navodi i obrazlaže jednu ili više uloga kvalifikacije za koju predlaže standard, na primjer:

- Potrebe tržišta rada,
- Nastavak obrazovanja
- Potrebe pojedinca ili društva.

U osnovi, većina kvalifikacija ima više uloga. Predlagatelj standarda treba obrazložiti svaku od predviđenih uloga kvalifikacije za koju/e predlaže standard.

Uloga vezana za tržište rada obrazlaže se navodeći povezani standard zanimanja (jedan ili više njih). U elektroničkom obrascu u Registru HKO-a odabire se naziv i šifra jednog ili više standarda zanimanja s kojima se povezuje predloženi standard kvalifikacije.

Ako je jedna od uloga predloženog standarda kvalifikacije nastavak obrazovanja, u elektroničkom obrascu navodi se naziv jednog ili više standarda kvalifikacija koje se stječu završetkom programa koji se mogu pohadati u nastavku obrazovanja, ako je takav standard kvalifikacije već upisan u Registar HKO-a. Ako takav standard

kvalifikacije dotad nije upisan u Registar HKO-a, u obrazac se upisuje ili cjeloviti naziv odgovarajuće kvalifikacije (ako postoji potreba za njezinim specificiranjem), ili samo razina, odnosno razina i znanstveno područje.

Standard kvalifikacije može imati ulogu nastavka obrazovanja na istoj ili na višoj razini kvalifikacije.

Ako je jedna od uloga predloženog standarda kvalifikacije vezana za potrebe pojedinca ili društva, predlagatelj mora obrazložiti na koji način takva kvalifikacija pridonosi ispunjavanju drugih društvenih potreba ili potreba pojedinca, odnosno služi dobrobiti i koristima koje nisu isključive niti interesno i profitno organizirane te doprinose osobnom razvoju, slobodi, samostalnosti i kreativnosti pojedinca.

Naziv i šifra standarda zanimanja

Standardi kvalifikacija u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju usmjereni su u prvom redu prema tržištu rada, a ako kvalifikacija treba osigurati zapošljivost, standard kvalifikacije treba biti povezan s odgovarajućim standardom/standardima zanimanja. U elektroničkom obrascu HKO_SK_OS odabire se naziv i šifra jednog ili više odobrenog standarda zanimanja s kojima se povezuje predloženi standard kvalifikacije. I obratno, više standarda kvalifikacija može biti povezano s jednim standardom zanimanja. Upisom u Registar HKO-a provodi se povezivanje standarda kvalifikacija i skupova ishoda učenja s odgovarajućim standardima zanimanja i skupovima kompetencija.

Sektor kojem pripada kvalifikacija za koju se predlaže standard

Standardi kvalifikacija svrstavaju se u sektore koji su za potrebe provedbe HKO-a utvrđeni Pravilnikom o Registru HKO-a.

Predlagatelj odabire sektor za koji smatra da najbolje odgovara sadržaju standarda kvalifikacije koji predlaže za upis u Registar HKO-a. Ako predlagatelj smatra da je standard kvalifikacije međusektorski, odnosno da pripada u više sektora, informaciju o tome navodi u odjeljku Drugi izbor, npr.:

Izbor 1: Sektorsko vijeće VI. Strojarsstvo, brodogradnja i metalurgija

Drugi izbori: Sektorsko vijeće VII. Elektrotehnika i računarstvo

Područje/polje kojem pripada kvalifikacija za koju se predlaže standard po važećoj klasifikaciji ISCED FoET

Da bi se olakšalo vođenje statistika i usporedivost na međunarodnoj razini, standardom kvalifikacije utvrđuje se poveznica na klasifikaciju ISCED FoET - Međunarodnu standardnu klasifikaciju obrazovanja: polja obrazovanja i osposobljavanja.

Prijedlog HKO razine kvalifikacije za koju se predlaže standard

U ovom odjeljku upisuje se numerička oznaka razine na kojoj se kvalifikacija nalazi u HKO-u. Može se predložiti samo jedna numerička oznaka razine koja treba biti u skladu s odredbama iz članka 7. Zakona o HKO-u. Nakon što su razine dodijeljene pojedinačnim skupovima ishoda učenja, potrebno je provjeriti odgovara li predložena razina standarda kvalifikacije propisanim zahtjevima.

Vrsta kvalifikacije za koju se predlaže standard

Vrsta kvalifikacije je karakteristika prema kojoj se, u skladu s člankom 4.a Zakona o HKO-u kvalifikacije, razlikuju i dijele na kvalifikacije koje se stječu završetkom osnovnoškolskih, strukovnih, umjetničkih ili gimnazijskih srednjoškolskih programa te kvalifikacije koje se stječu završetkom stručnih ili sveučilišnih studija, što se i navodi u zahtjevu za upis standarda kvalifikacije (npr. kvalifikacije koje se stječu strukovnim obrazovanjem).

Prijedlog minimalnog obujma kvalifikacije

Za svaku kvalifikaciju određuje se obujam, odnosno prosječno ukupno utrošeno vrijeme potrebno za stjecanje te kvalifikacije. Prosječno ukupno utrošeno vrijeme iskazuje se u CSVET (Hrvatski sustav bodova strukovnog obrazovanja i osposobljavanja/Croatian Credit System for Vocational Education and Training) bodovima u

strukovnom obrazovanju. Broj bodova dodijeljen kvalifikaciji odražava vrijeme koje je potrebno prosječnom polazniku da bi stekao ishode učenja koji su sadržani u predloženom standardu kvalifikacije.

Jedan CSVET bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

Dodjela bodova skupovima ishoda učenja te, posljedično, standardu kvalifikacije treba biti u skladu s člankom 7. Zakona o HKO-u u kojem je propisan minimalni obujam.

U ovom odjeljku treba navesti **minimalan broj bodova** koji je nužan za stjecanje predložene kvalifikacije budući da standard kvalifikacije predstavlja zajednički **minimum** za sve obrazovne programe koji se s njime usklađuju. Sa standardom kvalifikacije mogu se povezati i obrazovni programi kojima se stječe više bodova od zadanog minimuma, ako zadovoljavaju minimalne uvjete propisane standardom.

Kada se standardiziraju kvalifikacije (programi) koje sadrže i strukovni i općeobrazovni dio, obujmom kvalifikacije određuje se i obujam strukovnog dijela kvalifikacije i obujam općeobrazovnog dijela kvalifikacije, ali se kroz skupove ishoda učenja standardizira samo strukovni dio kvalifikacije.

Ako se radi o standardima kvalifikacije koji su podloga za (isključivo) programe obrazovanja odraslih, zbroj bodova obveznih i neobveznih skupova ishoda učenja ne može biti manji od ukupnog broja bodova tog standarda kvalifikacije.

Klasa kvalifikacije za koju se predlaže standard

Kvalifikacija može biti cjelovita ili djelomična.

Cjelovita kvalifikacija je ona koja samostalno udovoljava uvjetima za pristupanje odgovarajućem tržištu rada i/ili za nastavak obrazovanja.

Djelomična kvalifikacija je ona koja isključivo uz odgovarajuću cjelovitu ili uz jednu ili više drugih djelomičnih kvalifikacija, u skladu sa standardom cjelovite kvalifikacije, udovoljava uvjetima za pristupanje tržištu rada ili nastavku obrazovanja.

Djelomična kvalifikacija može:

- a) biti dopuna cjelovitoj kvalifikaciji, odnosno podrazumijevati proširivanje znanja i vještina vezanih za temeljnu, cjelovitu kvalifikaciju (npr. instalater fotonaponskih sustava); takva djelomična kvalifikacija omogućava obavljanje novog zanimanja, stoga se ona veže i uz odgovarajući standard zanimanja (primjerice, elektroinstalater);
- b) biti dio cjelovite kvalifikacije, pri čemu se cjelovita kvalifikacija može sastojati od dvije ili tri djelomične te se veže uz više različitih standarda zanimanja;
- c) biti dodatak cjelovitoj kvalifikaciji, kad proizlazi iz posebnih zahtjeva tržišta rada i veže se uz različita zanimanja i različita radna mjesta (primjerice, djelomična kvalifikacija vezana za zaštitu od požara).

Djelomična kvalifikacija nosi minimalno 10 bodova.

Popis skupova ishoda učenja - POSTOJEĆI

Ako u Registru već postoje odobreni skupovi ishoda učenja koji su istodobno i sastavni dio standarda kvalifikacije koji se predlaže, iz padajućeg izbornika odabiru se odgovarajući skupovi ishoda učenja i upisuju u podrubrike *Obvezni ili Neobvezni*.

Popis skupova ishoda učenja – NOVI

Za nove skupove ishoda učenja koji su predloženi za vrednovanje i upis u Registar, u odgovarajuće rubrike *Obvezni ili Neobvezni* upisuju se novi skupovi ishoda učenja. Detaljnije upute nalaze se u daljnjem tekstu ovih smjernica.

Obvezni i neobvezni skupovi ishoda učenja

Pod obveznim skupovima ishoda učenja misli se na one skupove ishoda učenja koje svi obrazovni programi/strukovni kurikulumi koji se povezuju s tim standardom moraju sadržavati kao obvezne.

Pod neobveznim skupovima ishoda učenja misli se na one skupove koje izvođači obrazovnih programa/strukovnih kurikuluma kojima se stječe ta kvalifikacija mogu izabrati kao obvezne ili kao izborne (za polaznike) skupove ishoda učenja svojih programa/kurikuluma.

Kada se standardiziraju kvalifikacije (programi) koje sadrže i strukovni i općeobrazovni dio, standardom takve kvalifikacije kroz skupove ishoda učenja standardizira se samo strukovni dio kvalifikacije, dok se općeobrazovni dio samo naznačuje kroz *Obujam kvalifikacije* i *Uvjete za stjecanje kvalifikacije*.

U standardima kvalifikacija koji su temelj za (isključivo) programe obrazovanja odraslih ključno je barem jedan skup ishoda učenja odrediti kao obvezni.

Uvjeti za pristupanje stjecanju kvalifikacije

Unose se podatci o razini kvalifikacije koju je potrebno imati da bi se pristupilo stjecanju kvalifikacije za koju se predlaže standard (npr. cjelovita kvalifikacija na razini 1, odnosno završena osnovna škola). Uvjeti pristupanja propisani su člankom 7. Zakona o HKO-u.

Tablica 2. Minimalni uvjeti za pristupanje stjecanju kvalifikacije

MINIMALNI UVJETI ZA PRISTUPANJE STJECANJU KVALIFIKACIJE (Zakon o HKO-u, članak 7.)			
Cjelovite kvalifikacije		Djelomične kvalifikacije	
2	cjelovita kvalifikacija na razini 1	2	cjelovita kvalifikacija na razini 1
3	cjelovita kvalifikacija na razini 1	3	cjelovita kvalifikacija na razini 1
4.1	cjelovita kvalifikacija na razini 1	4	cjelovita kvalifikacija na razini 1
4.2	cjelovita kvalifikacija na razini 1		
5	cjelovita kvalifikacija na razini 4.1 ili višoj	5	cjelovita kvalifikacija na razini 4.1.

Uvjeti za stjecanje kvalifikacije

Kao uvjeti za stjecanje kvalifikacije navode se obvezni uvjeti koji proizlaze iz Zakona o HKO-u (npr. uvjeti koji se odnose na obujam kvalifikacije i razinu skupova ishoda učenja) i propisa kojima se uređuje strukovno obrazovanje i osposobljavanje te specifični uvjeti koji postoje za tu kvalifikaciju (npr. da su napravljeni određeni završni radovi, položeni specifični ispiti, položen završni ispit itd.).

Kada se standardiziraju kvalifikacije (programi/kurikulumi) koje sadrže i strukovni i općeobrazovni dio, u uvjetima za stjecanje kvalifikacije navodi se i minimalni obujam strukovnog dijela kvalifikacije (CSVET bodovi) i obujam općeobrazovnog dijela kvalifikacije, ali se kroz skupove ishoda učenja standardizira samo strukovni dio kvalifikacije.

Tablica 3. Uvjeti za stjecanje cjelovite kvalifikacije

UVJETI ZA STJECANJE CJELOVITIH KVALIFIKACIJA			
RAZINA		PRIMJERI OBVEZNIH UVJETA ZA STJECANJE IZ PROPISA	MINIMALAN OBUJAM
2	strukovno i umjetničko osposobljavanje	završna provjera stečenih znanja i vještina	minimalno 20 CSVET bodova na 2. ili višoj razini IU
3	srednjoškolsko obrazovanje u trajanju kraćem od tri godine	izrada i obrana završnog rada	minimalno 60 CSVET ili HROO bodova na 3. ili višoj razini IU
4.1	srednjoškolsko obrazovanje u trajanju u tri ili dužem od tri, a kraće od četiri godine	izrada i obrana završnog rada	minimalno 180 CSVET bodova, od toga najmanje 120 CSVET bodova na 4. ili višoj razini IU
4.2	srednjoškolsko strukovno obrazovanje u trajanju od četiri ili više godina	izrada i obrana završnog rada	minimalno 240 CSVET bodova, od toga najmanje 150 bodova na 4. ili višoj razini IU
5	strukovno specijalističko usavršavanje	izrada i obrana završnoga praktičnog rada	minimalno 60 CSVET bodova, od toga najmanje 30 CSVET bodova na 6. ili višoj razini IU
5	programi za majstore uz najmanje dvije godine vrednovanoga radnog iskustva	majstorski ispit	minimalno 60 CSVET bodova, od toga najmanje 30 CSVET bodova na 6. ili višoj razini IU

Tablica 4. Uvjeti za stjecanje djelomične kvalifikacije

UVJETI ZA STJECANJE DJELOMIČNIH KVALIFIKACIJA	
RAZINA DJELOMIČNE KVALIFIKACIJE	MINIMALAN OBUJAM
2	<i>minimalno 10 bodova, od kojih je najmanje 50% na razini odgovarajuće djelomične kvalifikacije</i>
3	
4	
5	

Prijedlog datuma revizije standarda kvalifikacije

Unosi se prijedlog datuma do kojeg bi se standard kvalifikacije trebao revidirati, a posljedično i obrazovni programi/strukovni kurikulumi koji se naslanjaju na standard kvalifikacije (npr. 1. ožujka 2025.).

C. PRIJEDLOG SKUPA ISHODA UČENJA

Ishodi učenja su kompetencije koje je osoba stekla učenjem i dokazala nakon postupka učenja.

Skup ishoda učenja je najmanji cjelovit skup povezanih ishoda učenja određene razine, obujma i profila. Prijedlog skupa ishoda učenja sadržava sljedeće elemente:

1. naziv prijedloga skupa ishoda učenja,
2. razinu skupa ishoda učenja prema HKO-u,
3. prijedlog obujma skupa ishoda učenja,
4. popis ishoda učenja,
5. uvjete za pristupanje stjecanju skupa ishoda učenja,
6. materijalne i kadrovske uvjete potrebne za stjecanje/vrednovanje skupa ishoda učenja,
7. materijalne i kadrovske uvjete potrebne za vrednovanje skupa ishoda učenja (samo ako se razlikuju od uvjeta za stjecanje),
8. postupak i primjer vrednovanja skupa ishoda učenja.

Naziv prijedloga skupa ishoda učenja

Upisuje se naziv prijedloga skupa ishoda učenja koji najbolje odražava sadržaj povezanih ishoda učenja, npr. *Tehničko crtanje i elementi strojeva, Mjerenja u proizvodnji* itd. *Osnove elektrotehnike 2* nije dobar naziv jer ne odražava pojedinačne ishode koji su sadržani u tom skupu. Primjer dobrog naziva je *Elektromagnetske pojave*.

Razina koju skup ishoda učenja ima u HKO-u

Upisuje se numerička oznaka razine na kojoj se skup ishoda učenja nalazi u HKO-u. Dok su za razine kvalifikacija predviđene i podrazine (npr. 4.1 i 4.2), razine skupova ishoda učenja su: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.

Njihove opisnice predstavljaju minimalne uvjete za smještanje skupova ishoda učenja na pripadajuće razine HKO-a. Više razine skupova ishoda učenja uključuju niže razine u odgovarajućem profilu.

Razina skupa ishoda učenja dodjeljuje se skupu kao cjelini. Međutim, budući da u jednom skupu ishoda učenja ima obično više pojedinačnih ishoda učenja, u određenim slučajevima ne može se izbjeći analiziranje razina pojedinih ishoda učenja i njihov odnos prema razini čitavog skupa. Razina skupa određuje se na način da se sagleda skup u cjelini, obrazovno područje kojem pripada, specifičan kontekst te način provjere.

Prijedlog obujma

Svaki skup ishoda učenja i svaka kvalifikacija određeni su obujmom koji označava prosječno ukupno utrošeno vrijeme (uključujući neposredan rad, samostalne aktivnosti učenika i vrednovanje) koje je potrebno za stjecanje skupa ishoda učenja, odnosno kvalifikacije. U strukovnom obrazovanju izražava se CSVET bodovima. 1 CSVET bod obuhvaća od 15 do 25 sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

Prelaskom na takav sustav bodovanja objedinjuje se vrijeme koje učenik provodi u izravnom poučavanju s vremenom koje je predviđeno za samostalno učenje te vremenom potrebnim za vrednovanje.

Moguće je izrađivanje skupova ishoda učenja obujma u rasponu od 1 do 10 CSVET bodova. U strukovnom obrazovanju i osposobljavanju poželjan je, radi fleksibilnosti, što manji obujam skupa ishoda učenja (od 1 do 3 CSVET bodova). Iznimni slučajevi su učenje temeljeno na radu i rješavanje složenih problemskih zadataka koji se u strukovnim kurikulumima vežu uz stručnu praksu, projektne zadatke te završne radove koji mogu biti i obujma većeg od 10 CSVET bodova.

Minimalni obujam jednog skupa ishoda učenja je 1 CSVET bod. Treba voditi računa o tome da se skupu ishoda učenja dodjeljuju isključivo bodovi iskazani cijelim brojevima (nisu predviđeni npr. skupovi ishoda učenja od 1,5 boda).

Popis ishoda učenja

Ishodi učenja su kompetencije koje je osoba stekla učenjem i dokazala nakon postupka učenja.

Ishodi učenja u HKO-u prikazuju se kroz znanja, spoznajne vještine, psihomotoričke vještine, socijalne vještine te pripadajuću samostalnost i odgovornost.

Imajući u vidu da standard zanimanja sadrži popis svih ključnih poslova koje pojedinac obavlja u određenom zanimanju i popis kompetencija potrebnih za njihovo uspješno obavljanje, pri izradi standarda kvalifikacije povezanih sa standardima zanimanja treba krenuti od skupova kompetencija. Pritom predložena kvalifikacija i njezini skupovi ishoda učenja trebaju polaziti od ključnih poslova koje pojedinac mora biti u stanju obavljati na svom radnom mjestu, a koji su sastavni dio standarda zanimanja. Uz to treba razmotriti na koji način kvalifikaciju treba strukturirati da bi u optimalnom omjeru bilo predviđeno stjecanje temeljnih stručnih znanja i razvoj odgovarajućih praktičnih vještina.

U slučaju kada se predlaže standard kvalifikacije čija je uloga i nastavak obrazovanja, pri izradi popisa ishoda učenja treba krenuti od uvjeta pristupanja koji su navedeni u standardima kvalifikacija koje se stječu završetkom obrazovnih programa/strukovnih kurikuluma/studijskih programa kojima se predviđa nastavak obrazovanja.

U ishodima učenja treba jasno navesti što polaznik mora znati ili moći napraviti da bi se smatrao kompetentnim nakon provedenog vrednovanja postignuća. Ishode učenja treba osmisliti tako da se njihovim spajanjem u skup može jasno prepoznati postignuće u učenju za koje će polaznik dobiti bodove na odgovarajućoj razini. Ishodi trebaju pružiti odgovor na pitanje: *Što će polaznici znati, razumjeti ili moći učiniti kao rezultat ovog iskustva učenja?* Odgovori u obliku navoda koji izražavaju rezultate procesa učenja zapravo su ishodi učenja.

Skup ishoda učenja obično sadrži 4-10 ishoda učenja koji čine logičnu cjelinu i povezani su i međusobno i s nazivom skupa.

Preporuke za izradu ishoda učenja

Postoji iscrpna literatura o tome kako pisati ishode učenja. Ovdje izdvajamo samo nekoliko preporuka kojih se potrebno držati pri izradi ishoda učenja i njihovom povezivanju u smislene cjeline, skupove ishoda učenja i standarde kvalifikacija.

- Kada izrađujete jedan prijedlog standarda kvalifikacije, razmislite o cijeloj vertikali skupova ishoda učenja jednog profila. Tako ćete lakše ocijeniti kompleksnost, odnosno razinu skupova ishoda učenja koje smještate u odgovarajuće standarde kvalifikacija. To ne znači da skupovi ishoda učenja jednog profila trebaju postojati na svih osam razina. Na određenim razinama moguće je ne predvidjeti skupove ishoda učenja nekog profila.
- Kod izrade skupova ishoda učenja vodite računa da ishodi odgovaraju opisnicama ishoda učenja iz Dodatka A Zakona o HKO-u.
- Razina se dodjeljuje skupovima ishoda učenja, ne pojedinačnim ishodima učenja. Pojedinačni ishodi učenja unutar jednog skupa ishoda učenja, koliko god je moguće, trebaju odgovarati razini tog skupa. Međutim, preporučujemo izbjegavati čisto mehanički pristup koji podrazumijeva dodjeljivanje razine pojedinačnim ishodima učenja te traženje prosječne vrijednosti. Razina skupa ovisi o kompleksnosti obrazovnog područja, konteksta te o načinu provjere ishoda učenja.
- Kod zapisa ishoda učenja preporučujemo korištenje Bloomove taksonomije, koliko god je to primjenjivo. Međutim, izbjegavajte formalno primjenjivanje aktivnih glagola bez promišljanja o kontekstu i sadržaju samog ishoda učenja te pripadajućim načinima provjere. Primjerice, vrlo složen glagol tipičan za razinu 7 (npr. kritički raspraviti nešto, ovisno o kontekstu može biti primjenjiv i za razinu 1. (npr. kritički raspraviti boje na semaforu). Sam glagol nikada ne smije biti presudan za određivanje razine.
- U teoriji se svaki ishod učenja sastoji od aktivnog glagola koji upućuje na konkretnu aktivnost osobe (npr. polaznik će moći primijeniti), konteksta na koji se ta aktivnost odnosi (npr. algoritme teorije grafova na probleme rasporeda), na način provjere (npr. rješavanjem problemskog zadatka i izradom prototipa aplikacije), kao i na uvjete (materijalne i kadrovske) u kojima se takva aktivnost odvija ili provjerava. Međutim, da bi ishodi učenja bili što čitljiviji, nije potrebno eksplicitno zapisivati niti subjekt (učenik, student, pojedinac) niti način i kriterije provjere (uspješno/točno ili kriteriji s razinama u rubrici). Nadalje,

vrlo često nema potrebe pisati niti uvjete, a ako se i zapisuju eksplicitno, tada ih nema smisla odvajati od konteksta. U cilju jednostavnije provedbe, preporučujemo vam da kontekst i uvjete zapisujete kao cjelinu, a tada se i taj zajednički dio često naziva također – kontekst. To znači da u zapisu ishoda učenja možemo uočiti dva temeljna dijela: aktivnost i kontekst na koji se odnosi.

Primjer: *(Polaznik) će (uspješno) spojiti elektromotor na elektroenergetsku mrežu (Spojiti elektromotor na elektroenergetsku mrežu).*

- Ishodi učenja više razine podrazumijevaju i u sebi uključuju ishode učenja niže razine koje stoga nije potrebno posebno zapisivati (npr. zbrajanje i oduzimanje do 20 je uključeno u zbrajanje i oduzimanje do 100).

Primjer popisa ishoda učenja u Skupu ishoda učenja - *Elektronička mjerenja i instrumentacija, razina: 4, obujam: 7 CSVET boda*

1. Opisati mjerne instrumente za jednodimenzionalni prikaz mjerene veličine
2. Izvršiti mjerenje električne veličine instrumentima za jednodimenzionalni prikaz mjerene veličine
3. Opisati mjerne instrumente i postupak mjerenja za dvodimenzionalni prikaz mjerene veličine
4. Izmjeriti električne veličine na elektroničkim komponentama, sklopovima i uređajima
5. Analizirati karakteristike elektroničkih komponenata, sklopova i uređaja
6. Analizirati rezultate mjerenja električnih veličina za zadani strujni krug
7. Koristiti grafički programski sustav za prikupljanje i analizu podataka i upravljanje instrumentacijom
8. Primijeniti norme iz područja osiguranja kvalitete, mjeriteljstva i zaštite na radu

Standardi kvalifikacija u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju usmjereni su u prvom redu prema tržištu rada, a ako kvalifikacija treba osigurati zapošljivost, standard kvalifikacije treba biti povezan s odgovarajućim standardom/standardima zanimanja. Upisom u Registar HKO-a provodi se povezivanje standarda kvalifikacija i skupova ishoda učenja s odgovarajućim standardima zanimanja i skupovima kompetencija, stoga se i od predlagatelja očekuje da to uzme u obzir prilikom izrade standarda kvalifikacija, pri čemu nije uvijek nužno da svi skupovi kompetencija standarda zanimanja budu pokriveni skupovima ishoda učenja.

Tablica 5. Povezanost skupova ishoda učenja i skupova kompetencija

Povezanost skupova ishoda učenja i skupova kompetencija	SKUPOVI KOMPETENCIJA IZ STANDARDA ZANIMANJA				
	SKOMP-1	SKOMP-2	SKOMP-3	SKOMP-4	itd.
SKUPOVI ISHODA UČENJA					
SIU - 1	x				
SIU - 2		x			
SIU - 3			x		
SIU - 4					
itd.					

Uvjeti za pristupanje stjecanju skupa ishoda učenja

U ovom odjeljku moguće je pobliže objasniti uvjete potrebne za pristupanje stjecanju skupa ishoda učenja u smislu skupova ishoda učenja koji su preduvjet za pristupanje stjecanju pojedinom skupu ishoda učenja ili drugih uvjeta. Ako ne postoje takvi uvjeti, navodi se da su uvjeti jednaki uvjetima za pristupanje stjecanju kvalifikacije.

Materijalni i kadrovski uvjeti potrebni za stjecanje/vrednovanje skupa ishoda učenja

Opći materijalni i kadrovski uvjeti potrebni za stjecanje/vrednovanje skupa ishoda učenja trebaju biti sukladni propisima kojima se uređuje strukovno obrazovanje i osposobljavanje.

Pod materijalnim uvjetima podrazumijevaju se uvjeti koji se odnose na prostor i opremu, a ako predlagatelj procijeni nužnim, može dodatno specificirati potrebne materijalne uvjete za održavanje vježbi, za izvođenje nastave na daljinu i drugo.

Pod kadrovskim uvjetima treba navoditi samo razinu uz napomenu "odgovarajućeg profila". Ako predlagatelj procijeni potrebnim, navodi se i radno iskustvo i specifična znanja.

Primjer za skup ishoda učenja *Uvod u XR:osnove VR, AR, MR (razina: 4, obujam: 4 CSVET boda)*:

MATERIJALNI

Oprema: projektor, zaslon, računalo za nastavnika s instaliranom potrebnom programskom potporom, pristupom internetu i lokalnoj mreži, minimalno 7 radnih stolova s umreženim računalima za polaznike, potrebnom programskom potporom i odgovarajućim priključcima, mjerni instrumenti i oprema, komponente i/ili sklopovi, pristup internetu

Prostor: standardna učionica, specijalizirana učionica

Kadrovski uvjeti: najmanje razina 6.st (preddiplomski stručni studij) i 6.sv (preddiplomski sveučilišni studij) odgovarajućeg profila

Osim toga, predlagatelj treba navesti na koji se način može skup ishoda učenja steći. Dobar primjer: *Skup ishoda učenja može se ostvariti formalnim, neformalnim i informalnim učenjem. ili Skup ishoda učenja može se ostvariti formalnim učenjem, ali ne može se ostvariti neformalnim i informalnim učenjem.*

U slučaju da se skup ishoda učenja može stjecati neformalnim i informalnim putem, ne treba navoditi nikakve uvjete za stjecanje skupa ishoda učenja. Kada se radi o stjecanju skupa ishoda učenja neformalnim putem, moguće je doista navesti i uvjete ako predlagatelj (ili povjerenstvo) vide potrebu za određenim uvjetima. Međutim, nema smisla navoditi ih ako je skup ishoda učenja moguće steći informalnim putem jer se takvo stjecanje prema svojoj definiciji ne odvija u organiziranim uvjetima.

Materijalni i kadrovski uvjeti potrebni za vrednovanje skupa ishoda učenja (samo ako se razlikuju od uvjeta za stjecanje)

Upisuje se samo u slučajevima ako se materijalni i kadrovski uvjeti potrebni za vrednovanje skupa ishoda učenja razlikuju od uvjeta za stjecanje (npr. u skupovima ishoda učenja koji se mogu stjecati informalnim i/ili neformalnim putem).

Praksa je pokazala da u pravilu vrednovatelj treba uvijek imati barem jednu razinu više od razine skupa ishoda učenja koji vrednuje.

Postupak i primjer vrednovanja skupa ishoda učenja

Ova rubrika polazi od mjerodavnih propisa kojima je uređeno vrednovanje, npr. od Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi, a potrebno je navesti mogući postupak vrednovanja koji će se potkrijepiti primjerom.

A. Primjer za skup ishoda učenja *Dizajn u kamenu* (razina: 4, CSVET bodovi: 3):

1. Razlikovati likovne elemente u 3D oblikovanju
2. Opisati pripremu izrade dizajna za 3D model

3. Upoznati izražajne mogućnosti 3D oblikovanja mase volumena i prostora
4. Oblikovati motiv u tehnici glina koji se sastoji od pet vrsta masa
5. Analizirati izrađeno djelo povezujući osobni doživljaj, vizualni jezik i temu

Ishodi učenja provjeravaju se usmeno i/ili pisano i/ili vježbom i/ili problemskim zadatkom i/ili projektним zadatkom.

Projektni zadatak:

Od kiparskih elemenata, masa i prostor, u tehnici gline napraviti motiv ribe koji se sastoji od svih pet vrsta masa gline. Motiv ribe izraditi po sjećanju, a kao prvu fazu izraditi skicu na papiru iz svih kutova. Od gipsa izraditi negativ kalup te potom pozitiv. Izraziti svoj osobni doživljaj s obzirom na vlastiti uradak, vizualni jezik i temu. Usporediti i komentirati izražajne mogućnosti oblikovanog modela vršnjačkim vrednovanjem.

B. Primjer za vrednovanje ishoda učenja (preuzeto iz Didaktičko-metodičkog priručnika za nastavnike i mentore kod poslodavaca za kvalifikaciju Kozmetičar):

1. Povezati značaj pravilne prehrane i njenog utjecaja na zdravlje kože i njenih adneksa.
2. Analizirati prehrambene potrebe i navike.

Radna situacija:

Polaznik Dino među svojim vršnjacima je često povučen i izbjegava druženje s njima. Razlog tomu je blaži oblik akni na licu i umjerena pretilost. Budući da je u razvojnoj dobi kada ga sve više zanimaju djevojke, čvrsto odluči poraditi na svom izgledu.

Radna situacija je aktivnost s jasnim ciljem/svrhom i ishodom/ rezultatom koji profesionalac obavlja u svojoj radnoj okolini (kontekst). Prije odabira i definiranja radne situacije razmisliti, raspraviti i uključiti: referentne ključne poslove (SZ), kompetencije i postupke/procedure, zahtjeve radnog mjesta/okoline (oprema, sredstva, alati, materijali).

Prilikom definiranja opisa radne situacije voditi računa o: aktivnosti koju je potrebno provesti, ciljevi koje je potrebno pratiti i postići kroz akciju/aktivnost, uvjeti pod kojima se provodi, alati koji se koriste, pravila i standardi kojih se treba pridržavati, problemi i izazovi koje je potrebno prevladati te svakako koristiti stvarne/poslovne/životne situacije.

TREĆE POGLAVLJE

Izrada pojedinačnog zahtjeva za upis skupa ishoda učenja

Predlagatelj može podnijeti i zasebno zahtjev za upis skupa ishoda učenja.

Predlagatelj takvog skupa ishoda učenja, odnosno podnositelj zahtjeva za upis skupa ishoda učenja u Registar HKO-a koji se stječe strukovnim obrazovanjem i osposobljavanjem podnosi zahtjev Agenciji za strukovno obrazovanje i osposobljavanje na propisanom obrascu HKO_SIU_OS koji popunjava u elektroničkom obliku, putem aplikacije Informacijskog sustava Registra HKO-a pod nazivom *Zahtjevi*.

Zahtjev za upis skupa ishoda učenja sastoji se od dva dijela. U prvom dijelu (A dio obrasca) upisuju se opći podatci o predlagatelju zahtjeva. Drugi dio (B dio obrasca) predstavlja prijedlog skupa ishoda učenja.

U nastavku je osvrtno na podatke koje je potrebno navesti u prijedlogu skupa ishoda učenja (a nisu opisani u poglavlju Prijedlog skupova ishoda učenja koji se predlažu u sklopu standarda kvalifikacije).

Sektor kojem pripada skup ishoda učenja

Skupovi ishoda učenja koji se zasebno predlažu svrstavaju se, kao i standardi kvalifikacija, u sektore koji su za potrebe provedbe HKO-a utvrđeni Pravilnikom o Registru HKO-a.

Predlagatelj odabire sektor za koji smatra da najbolje odgovara sadržaju skupa ishoda učenja koji predlaže za upis u Registar HKO-a.

Npr.: Sektor VI. Strojstvo, brodogradnja i metalurgija

Područje/polje kojem pripada skup ishoda učenja po važećoj klasifikaciji ISCED FoET

Predlagatelj treba odabrati područje/polje kojem pripada skup ishoda učenja po važećoj klasifikaciji ISCED FoET.

Naziv i šifra standarda kvalifikacija za koje se predlaže skup ishoda učenja (ako je primjenjivo)

Skup ishoda učenja može se predložiti kao dio standarda kvalifikacije upisanog u Registar HKO-a. U tom slučaju predlagatelj ovdje navodi naziv i šifru standarda kvalifikacije iz Registra HKO-a.

Ako se skup ishoda učenja predlaže kao samostalan skup ishoda učenja u Registru HKO-a, ovdje nije potrebno ništa navoditi.

Skup kompetencija za koji se predlaže skup ishoda učenja

Ovdje se unosi poveznica na odgovarajući skup kompetencija.

Zahtjev za upis skupa ishoda učenja može se zasebno podnijeti samo ako u Registru HKO-a postoji skup kompetencija za koji se predlaže skup ishoda učenja. Ovdje se upisuje naziv takvog skupa kompetencija.